

Abonamintul

Pentru monarhie:

Pre an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond: odată 7 cr., a doua órá 6 cr., a treia órá 5 cr., și de fie care publicățiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blașiú.

Anul II.

Blașiú 16 Ianuariú 1892.

Numérlú 3.

Unú cuvîntú seriosú și din inimă cátră clerulú nostru.

* * * „Mărire întru cei de susú lui Dumneđeú, și pre páméntú pace, și între ómení buná invoire.“ Cuvintele aceste sánte aú resunátú în sêptémána trecutá în tóte sfintele nóstre biserici, cândú amú serbatú începutulú mántuirii nóstre, Nascerea Domnului nostru Isusú Christosú.

Este multú semnificativú, cá în cea dintáiu salutare a venirii Fiului lui Dumneđeú pre páméntú, se amintesce *pacea*, ca unulú dintre bunurile cele mái mari, ce le-a adusú elú între ómení. Pentru aceea în bisericá, preoțiimea, carea a primitú puterea de a sánți pre credincioși până la capetulú lumii, de comunú, cândú cu puterea acésta binecuvîntá poporulú, *pace* și nu altú ceva este aceea ce-í cere atunei dela Dumneđeú prin cuvintele: *Pace tuturorú!* Érá între cele optú virtuți eroice, cari cástigá omului fericirea și páméntéscá și ceréscá, unú locú de frunte ilú ocupá facerea de pace, cáci la fiesce care sántá Liturgie cántámú: „*Fericiți făcătorii de pace, cáci aceia sîntú lui Dumneđeú se vorú chema!*“

Dacă Dumneđeú însu-și și sánta lui bisericá a prețuitú și prețesceú așa multú *pacea*, atunci în bisericá nimení nu este, nu póte fi în măsurá așa mare obligatú la deprinderea virtuții acesteia, la cultivarea pácii, ca clerulú. Cáci Dómne, ce inconsecință uritá și respingátóre este aceea, cândú unú preotú la

servitiile dumneđeesci binecuvîntá din úsa împéretéscá poporulú cu cuvintele: *Pace tuturorú!* și apoi elú nimica nu cultivá mái puținú póte ca *pacea*.

Ce vomú díce dará din punctú de vedere corectú bisericéscú despre preoții aceia, cari iubesceú așa multú cérta cu frații lorú prin foile nóstre publice? Ce vomú díce despre acei preoți, cari în acelea-și foí atacá de multe ori fără îndurare pre frații lorú, ce servescú la acela-și altariú, fără să le fie greșitú nimica? Ce vomú díce de acei preoți, cari folosescú foile publice spre a ínegri pre aceia, cari le stáú în calea aspirațiunilorú proprie? Ce vomú díce despre aceia, cari în atacurile aceste se acoperú cu masca de binevoitorii bisericei și națiunii, ca să-și póta ascunde intențiunile adevérate? De bună sémá ori ce bine simțitorú va díce, cá atari preoți nu numai cá nu folosescú chiar nimicú niménuí, cí din potrivá íși stricá fórté multú sie-și, bisericei, națiunii și cu deosé bire clerulú preste totú.

De mái mulți ani amú urmáritú cu tótá luarea aminte corespondințele acele mái multú anonime de prin foile nóstre publice, în cari unulú saú altulú este atacatú nu odatá chiar și în onóre. Și óre la ce rezultatú amú ajunsú? La acela, cá în cele mái multe din corespondințele aceste, dacă nu chiar în tóte, preoții și nu alții aú fostú aceia, cari s'aú atacatú unii pre alții. După preoți clasa nóstrá inteligentá cea mái numérosá este clasa advocáților. Cu

tóte aceste nu-mí este cunoscutú nici unú singurú casú, cá unú advocatú ar fi atacatú pre vre-unú colegú alú sêú în foí pentru lucruri, ce se tînú strictú de chemarea lorú, deși interesele advocáțilorú ajungú mái desú în conflictú decátú ale preoțilorú. Ba și casulú, cá ínvătătorii să se atace unii pre alții prin foí este unú lucru fórté rarú. Pentru aceea, de câte ori ne cade în máná vre-o astfelú de corespondință, totdeuna scimú ínainte mái cu securitate, cá în aceea érá va fi vorba de ínegrirea vre-unú preotú de cátră vre-unú frate alú sêú, preotú ca și elú.

Așa ceva a trebuitú să ne umplá de durere, și credemú cá-lú va umplé pre ori ce omú doritorú de ínflorirea clerulú.

Am mersú însá și mái departe, și cáttú ne-a fostú cu puțință am cercatú să străbatemú în motivele din cari purcedú atari corespondințe. Și la ce rezultatú amú ajunsú si cu acésta? La acélú tristú rezultatú și la aceea tristá convicțiune, cá nici una din corespondințele aceste nu se scrie din motive curate. A aspiratú unú preotú la unú protopopiatú, și a cáttutú față cu altulú. Ce face? Íea péna în máná și în o corespondință lungá ínegresce pre fratele sêú, ce í-a fostú rivalú. Aspirézá unú altulú la beneficiú și se teme de vre-unú rivalú. Ce face? Íea péna în máná, scrie o corespondință la „Gazeta“ saú „Tribuna“ și descrie pre rivalulú sêú ca pre unú netrebnicú. A avutú vre-unú

Feuilleton.

Magii dela rêsáritú.

Cu privire la magii, cari aú venitú din rêsáritú să se íchine „regelú de curéndú născutú alú Iudeilorú“ în sánta Scripturá numai atáta se enarézá, cá ei aú venitú conduși de o sté, pre care vêdéndú-o aú recunoscutú, cá aceea e stéua lui Mesia. Despre stéua acésta scrie s. Ignátiú, episcopulú Antiochiei și ínvătácelulú sántului evangelistú Ioanú, cá: „se arétá o sté pre ceriú, care în strălucire íntreacea tóte stelele; lumina ei nu se putea descrie și aparițiunea ei a însuflatú admirațiune“ (Ep. ad Ephes. c. 19). Ce privesce starea socialá a magilorú din însá-și numirea lorú de „*μάγοι*“ putemú deduce, cá aceia aú fostú bărbați distinsí, cáci la mái multe popóre orientale, precum la Babilonieni, Chaldei, Međi și Persi, „magi“ se numiaú, ómenii, cari se ocupaú cu sciințele atátú sacre cáttú și profane. Mái alesú se ocupaú magii cu astronomia, astrologia și predicerea íntimplárilorú viitoare din cursulú stelelorú, din sburatalú pasérilorú, din visuri și din alte lucruri contingente.

Referitorú la patria magilorú s. Scripturá ne spune, cá aú venitú „dela rêsáritú“, dará nu se amintesce din care țará, asemenea nu ni-se dáú desluciri în evanghelie nici cu privire la numele și numérlú magilorú. Biserica íncá nu s'a pronunțatú în privința acésta. Decí voinde a cunosce personalitatea magilorú, trebuie să ne luámú refugiolú la tradițiunea creștiná și la conjecturá.

Unii suntú de părerea, cá patria magilorú e Babilonia, de-órece Babilonienii cultiváú cu deosé bire astrologia și la ei s'a pástratú mái vie credința despre vestirea naserii lui Mesia prin o sté, cu atátú mái vértosú cá profetulú Bileam, care pređise venirea lui Mesia erá din Phetorú de lângá Eufratú, așa dará din Babilonia, afará de aceea în urma captivitáții babilonice mulți Iudei aú rêmású în Babilonia și prin aceștia íncá se tinea viúá credința în venirea lui Mesia, ca a unui rege iudaicú puternicú. S. Basiliú Marele și s. Ioanú Chrisostomú afirmá, cá patria magilorú e Persia, érá s. Iustinú Martirulú († 166.) Tertulianú († 240) și s. Ciprianú (258) díceú, cá magii aú venitú din Arabia ferice (Arabia felix). Atátú vechimea acestorú párinți, cáttú și ímprejurarea, cá în

Arabia se aflá tóte productele aduse dela magi, ca daruri pentru „regele Iudeilorú“, facú părerea din urmă mái probabilá, decátú celea dóuê dintáiu.

Magii, cari luminați de grația diviná aú alergatú să adoreze pre Mántuitorulú lumii, a cární nascere aú cunoscutú din arétarea stelei, după o tradițiune veche se numiaú: *Gaspar, Melcheor și Balthazar*. Cea mái veche notiță despre numele magilorú se aflá în o carte ascrisá lui Beda Venerabilulú († 735). Acésta notiță fără índoelá este espresiunea tradițiunii vigeante în secululú alú 8-lea referitóre la numele magilorú.

Tradițiunea referitóre la numele magilorú ne spune totú odatá și numérlú de trei alú acestora. Acéstú numéru coréspunde și celorú trei daruri (aurú, smirná și tãmáie) ce le-aú oferitú magii prunculú Isusú. Unú martorú clasicú despre numérlú ternariú alú magilorú ne este și pontificele romanú s. Leo I (440—461) prin o cuvîntare a sa (sermo 30 de Epiphania). Considerándú pietatea profundá și erudițiunea ínaltá a acestúi sántú párinte nimení nu va puté negá, cá elú amintesce numai credința bisericei romane referitóre la numérlú magilorú. Acésta credință, care s'a pástratú pre timpulú pontificelú

altă preotă un proces disciplinar, în care pre dreptul nu i-a mers chiar bine. Ce face? Se apucă și pune péna în mâna altuia, și-l face să scrie o corespondință lungă și vătătoare, că un preotă „de model” a cădută jefă asuprașilor și nedreptășilor mai marilor săi! Nu i-se împare un preotă, cum protopopul său altă organ bisericesc a pertractat, resolută sau judecată vre-o cauză. Ce face? Scrie o corespondință despre acel confrate, în care cu sofisme umblă să facă ridicolă totă pertractarea și judecarea cauzei. Arde un altă preotă de dorul de răsbunare asupra un preotă al său, Dumneșu știe din ce cauze. Ce face? Scrie o corespondință despre acel confrate, în care își stămpără pre câtva timp setea de răsbunare. Și să nu uităm, că deși motivele din cari purcedă astfel de corespondințe, numai curate nu se potă numi, totuși la tôte biéta nașione trebuie să servescă de învățătoare, căci tôte corespondințele se gerază de nisce bărbați, pre cari numai „iubirea de nașione” îi neliniștesce și și noștea, până ce scriind corespondința, își câștigă liniștea, căci atunci cugetă, că au mântuită nașionea de pierire.

Acum, să-și pună ori și cine mâna pre inimă și să răspundă, ore pôte așa ceva servi spre onóra clerului? Ore stima și respectul datorit clerului va cresce prin așa ceva în inima poporului? Ore nu se espune dînsul prin așa ceva însuși pre sine batjocurei și disprețului celelalte inteligențe a noster, care este silită să vadă, cum foile noster totă mereu suntă maculate cu certe și îngriri împrumutate de ale preoșilor? Ore nu vedem, că prin purtarea acésta a unor membri ai clerului amă ajunsă deja acolo, că gazetarii nostri vorbesc despre preoșime, și chiar despre Archierei numai ca pre umeri în un ton poruncitor și lipsit de respectul cuvenit.

Timpul de astăzi preste totă nu este favorabil stimei clerului. Purtarea acésta a unor membri din cler însă îl fac și mai nefavorabil. Au nu vorbesc și afară de aceea destă dintre semiinteligenții nostri cu dispreț despre cler? Cum nu va cresce disprețul acésta și mai tare cândă vedă, că nici o clasă din inteligența nosteră nu se dejosese pre sine până acolo, câtă să se certe și îngrăscă publice prin foi, cum facă unii membri din cler.

Scimă, că cei mai mulți preoși, cari suntă și cei mai bravi nu ieau parte nici odată la atari certe și îngriri publice și detestă din inimă pre cei ce ieau parte la ele, pentru că știu, că sânta biserică în institușionele ei ofere fiesce căru credincios laic sau preotă mijloce de a se apără în contra la ori ce i-s'ar păre a fi asuprașire. Știu ei mai departe, că de aceea se țină sinodele protopopesi mai cu samă în fiesce care ană, ca acolo la olaltă cu tôte să se sfătușcă cu privire la ștergerea de ori și ce abusu și împlinirea de ori și ce lipse, și așa interesul adevărat față cu binele bisericei nu pretinde nici odată apelașione la forul necompetent și neputincios al Gazetarilor, cari se bucură de asemenea corespondențe, fiindă-că își umplu cu ele spașul, și ei nu perdă nimic, ci perde numai clerul din vașsa.

Până astăzi la noi totă numai clerul este, care pörtă în linia primă sarcina cultivării némului noster. El cresce cei mai mulți inteligenți, juriști, avocați, medici, preoși și alții, el susține jurnalistica nosteră, chiar și aceea, care începuse a-și bate joc de religiune și ministrii ei, el este cel de întâi cândă e vorba de contribușione pentru scopuri culturale, el face cele mai multe fundașione publice, el susține societășile noster de cultură. Totă atâte titule, pentru cari trebuie să meriteze stima și recunoșșina publică. Fiesce

care preotă ar trebui să fie consciu de acésta, și să nu-și uite de demnitatea sa într'atata, câtă din nisce motive puțină laudabile să alerge la grașia vre-unui gazetari, ca să-și deschidă colonele spre a îngră pre fratele său, și ce e mai mult, ba chiar ridicol, să considere acele colone de organ, prin care se pronunșie „forul suprem al opinii publice”, adevă gazetarii, și în chipul acésta uitând pre Episcopul, Mitropolitul și Capul bisericei să ridice pre gazetari preste tôte acéștia până la o înălțime olimpică, în care trebuie să ameșșcă ei însiși vedându-se unde au ajunsă.

Ce ne atinge pre noi, dechiară cu totă franșeta, că de câte ori se voră mai ivi ast-fel corespondințe, totă-deuna le vomă consideră și tractă ca pre nisce simptoșe ale unui morbă adăncă rădăcinat în un din membrii clerului noster, până atunci, până cândă nu voră încetă cu totul, de-orece este și va rămăne o rușine pentru clerul noster, că unii preoși alergă după „dreptate” la gazetari și espună întregul clerul risul public, ceea ce nicăiri în lumea civilizată nu se mai întâmplă. Pentru aceea amă și dori, să nu ni-se mai deie ocașione a pași în contra unor ast-fel de preoși.

În ajunul conferinșei nașionale. — Preste câteva șile se va întruni la Sibiu conferinșa delegașilor partidului nașional român spre a hotărâșina față cu alegerile viitoare.

Dacă nu ne înșșă tôte semnele, atunci mai că putemă șice înainte, că și conferinșa acésta se va pronunșă pentru pasivitate.

Chiar pentru aceea însă aflămă cu cale încă înainte de conferinșă a atrage atenșione publicului românesc asupra unei împrurări de mare înșșmăitate.

Nu putemă șci, că ore pre dreptul sau pre nedreptul s'a șisă totă-deuna de cătră contrari noster, că poporul românesc

Leo I, fără îndoșă a esistat în biserică romană și înainte de dînsul, și se pôte reduce la primul pontifice roman, la s. Petru, care nu a putută fi în rășăire cu privire la acéșta cestiune.

În timpul mai nou unii scriitori protestanți au începută a combate tradișionea veche și universală despre numărul magilor, provocându-se la picturile descoperite prin catacombe, în cari numărul magilor difere. În unele picturi suntă representați numai doi magi adorând pre Isus, în altele suntă patru sau șese. Pentru apărărea tradișionii creștine, ca și în alte cestiuni referitoare la cultul, disciplina și credinșa bisericei preste totă, scriitorii catolici au recurs și la „Teologia monumentală” depusă în picturile, sculpturile și inscrișionele, ce s'au descoperit prin catacombe și prin cemetierele vechi creștine, și acéșta „teologie” comprobășă deplină credinșa bisericei catolice. În specie cu privire la numărul ternariu al magilor s'a descoperit nu de mult prin Mgr. Wilpert o pictură în catacombele din Roma, care delășură ori ce îndoșă. Încă nemuritorul scrutator al catacombelor romane Cavaliere Bosio dădă preste o cameră de înmormintare (cubulum) în o catacombă, dară fiindă colorile picturii de pre coperișul camerei șterse mai de totă, Bosio nu pută află, ce a representată aceea pictură. Trecândă de atunci trei sute de ani umedă a nimită

și mai mult urmele slabe ale picturii, cu tôte aceștia diligenșă neobosită alui Wilpert, care șile întregi stănd în genunchi priviă neclintit la urmele picturii, îi succese a o descifra. Pictura descifrată de Wilpert represintă ună ciclu de scene religișose astfel grupate, încătă mijlocul îl ocupă o pictură mai mare încunșurată de o ramă patru-unșulară, precăndă singuraticele figură din cele 4 cornuri suntă încunșurate de cercuri, și totă între două cercuri se află alte figură. Imaginea mai mare din mijlocă representă judecata particulară, ce se ține asupra unui omă îndată după mórtea lui; Isus Christos șede pre scaun ca judecător, de-a drepta și stănga lui ședă 6—8 figură de sânti. Figurile singuratices din cele 4 cercuri representă suflete de ale morșilor rugându-se.

Din scenele aflătoare între cercuri, cea dintăi (de-asupra întrării în cameră) representă Bună-Vestirea făcută Pracuratei Feciore de cătră Inger. A două scenă representă pre cei trei magi în călătorie mergendă unul după altul, conduși de sté. Stéua are forma monogramului lui Christos anume IX. ast-fel combinat, încătă I se ridică cu multă mai în sus decătă X. A treia scenă ne pune înainte ochilor adorarea pruncului Isus de cătră Inger. Precum în tôte icónele din catacombe, așa și aici P. C. F. Maria cu pruncul în brașe șede pre scaun, și înainte ei stău doi magi în pozișie reverenșială.

A patra scenă cuprinde vindecarea orbului din nascere prin Domnul Christos.

Împrurarea, că în scena a două vină înainte trei magi, érá în a treia numai doi, nu numai confirmă tradișionea numărului ternariu, dară esplică și cauza, pentru care în unele picturi se aducă numai doi magi, precăndă în altele patru ori șese. Cândă șujetul principal al icónei îl formășă magii, ei tot-deuna suntă representați în număr de trei. Acolo unde obiectul principal e altă întâmplare, parte din cauza spașului, parte din a simetrii vină înainte acumă puțin, acumă mai mulți de trei magi. Unde suntă numai doi, al treilea de comună e lășată afară din lipsa de spaș. Unde suntă depinșă patru sau șese magi acésta s'a făcută din cauza simetrii, că adevă de ambe părșile Pracuratei Feciore să fie adoratorii în același număr. Alcum depingerea magilor în număr mai mare de trei ușor se mai pôte esplică și de acolo, că fiindă ei bărbați distinși — dacă nu chiar regi — nu au venită singuri, ci înșoșți de servitori. Éta dară, că și picturile de prin catacombe și cemetiere încă confirmă tradișionea bisericei, și acésta e un document eclatant, că biserică catolică nu păștrășă numai adevășurile de credinșă și morală nevătémate, ci ea e conservătoreă cea mai fidelă și a altor adevășuri istorice, ce nu au de a face cu mântuirea sufletecă a ómenilor.

nu se ține nici când de decisiunile conferințelor noastre ci pre lângă totă pasivitatea hotărâtă de conferință, poporul totuși a luat totu-deuna parte la alegeri.

Acum față cu o atare învinuire nu putem, nu ne este iertată să fim indiferenți. Căci dacă în adevăr ar fi drept, cea ce susțin contrarii, atunci totă politica românească ar fi ilusorie.

Trebuim dară cu orî ce preț să constatăm în viitor cu cifre, că ore dréptă sau nu este învinuirea acésta? Și dacă este dréptă, atunci în câtu e dréptă și în câtu nu? Acésta ar fi trebuit să o facem încă până acum. Dacă n'am făcut-o până acum, mai departe nu o putem amână!

Conferința deci va trebui să impună comitetului central, ca să constate numărul alegătorilor români din fieșce care cerc electoral. După alegeri apoi să constate, câți dintre alegătorii aceștia au luat parte la alegeri, și câți nu. Lucrul în sine nu este greu, căci în fieșce care comitat este constituit câte un subcomitet al partidului național. Subcomitetele aceste ar pute forțe ușor adună datele de lipsă. Comitetul central apoi le-ar aduna dela subcomitete, și le-ar publica în organele românești. Și așa s'ar pute răspunde contrariilor nu cu vorbe, ci cu cifre, dacă acele vor fi în favorul nostru. La din contră dacă cifrele ar fi în defavorul nostru, am ști cel puțin ce ne lipsește, și acésta ar fi un câștig mare pentru noi.

Partidul catolic în parlamentul Ungariei.

Nu-i vorbă, mare lucru are să fie și lucrul acesta. Dóră în Ungaria fieșce care deputat ar trebui să apere sau cel puțin să respecte drepturile și interesele bisericei catolice, ale acelei biserice, membrii căreia sunt majoritatea absolută a civilor Ungariei! Și totuși e de lipsă în parlamentul Ungariei, în parlamentul regatului Marianu, formarea unui partid catolic, a unei falange nefinse întru apărarea drepturilor și intereselor bisericei catolice. În Ungaria vedem adecă dînicu, cum dau în parlament năvală asupra acestor drepturi și interese, și nimeni nu se ridică, să le apere. Nici chiar puținii deputați preoți nu vor, ca prin apărarea drepturilor și intereselor bisericești să-și primejduască viitorul. În clerul latin din patria noastră nu are adecă valoare adagiul: *Per aspera ad astra*.

De aceea totu cam de aceea-și sorte are în Ungaria parte și biserica catolică, de care sorte au parte naționalitățile nemagiare ale patriei noastre. Biserica catolică încă perde unul după altul din drepturile sale, și dacă guvernul totuși nu purcede în contra ei cu aceea-și măsură de vitregie și volnicie, ca și în contra naționalităților, nu e de vină guvernul, ci numai împrejurarea, că guvernul acesta une-orî are lipsă de votul și sprijinul episcopilor și nu va să și-î înstrăineze.

Până acum guvernul liberal cu complimentări de ale episcopilor și une orî chiar și ale clerului inferior a știut să împede formarea unui partid parlamentar catolic. Ba ce e mai mult, guvernul acesta a știut să ametească pre mai marii și mai micii din clerul latin și să-i facă să credă, că așa numitul liberalism în patria noastră are privilegiul de a nu fi condamnat ca pre airia

prin alte țări. Pre airia un catolic convins despre adevărul credinței sale ar privi de injurioasă chiar și numai presupunerea, că el ar consimți cu liberalii. Și la noi?

A fostu deci de multu așteptată o epistolă pastorală ca și cea a episcopului Schopper de Rosenau, despre care epistolă am făcut amintire în numărul precedent al „Unirii” în revista bisericească. Pagubă că vocea episcopului Schopper a rămasu singură. Omne initium durum, dară continuarea nu mai este așa de grea; și totuși vedem, că altul dintre episcopii latini ai Ungariei nu a cutezat să continue lucrul început de soțul lor din Rosenau.

Dar resunetă totuși a aflatu deja vocea episcopului Schopper. Numai cât vocea acésta n'a fostu înțelesă chiaru bine. Vocea acésta provacă în rîndul celu dintăiu la formarea unui partid catolic. Episcopul Schopper provacă în epistola sa pastorală pre catolici în rîndul celu dintăiu, să nu-și dea votul vre unui liberal. Și étă ce se întâmplă cu câte-va zile mai târziu în Strigoniu, în centrul celu mai însemnat al catolicismului din Ungaria.

În cetatea acésta candidatul de deputat Franciscu Frey nu are contracandidat. Plebanul Dr. Iuliu Fehér îl provacă în adunarea alegătorilor, să se dechere, dacă va apără cu cuvîntul și cu votul său interesele îndreptățite ale bisericei catolice. Candidatul Frey a promis cu cuvinte frumoșe, că așa va face, érá de altă parte a decherat, cu multă însuflețire, că totu el va fi și acela, care ca și până acum va rămâne credincios partidului național și nu se va abate dela principiile acestui partid. Decherările aceste alegătorii le-au primit cu nespuse însuflețire.

Cine a cetit cu băgare de seamă cuvîntările rostite mai pre urmă de contele Albertu Apponyi, capul partidului național, acela s'a putut convinge, că partidul acesta e mai liberal și mai periculos bisericei catolice chiar și decât partidul guvernamental, care se numește altcum și liberal. Érá din trecut să ne aducem aminte, că dintre partidele casei de jos a Ungariei chiaru partidul, ce se numește astăzi partidul național, a votat cu cea mai mare ostentare pentru căsătoria civilă. Și Frey, care a promis, că va să apere interesele bisericei catolice, cu aceea-și însuflețire, va rămâne de odată credincios și principiilor partidului național! Și bucuria e mare în Strigoniu. Așa ne spune „Magyar Állam”.

Bun început! Dacă și continuarea va fi totu așa, atunci putem prevedea, că interesele bisericei catolice și de aci încolo vor fi desprețuite în casa de jos a Ungariei ca și până acum. Catolicii latini din Ungaria încă potu dice: *La noi e putredu mărul*.

Într'aceea partidul liberalilor din Strigoniu încă și-a alesu candidat și anume pre profesorul de universitate Acațiu Timon. O deputație a pornit apoi la Budapesta spre a-l ruga, să primască acésta candidare. A și primit-o, érá apoi s'au dusu cu comisiune și candidat împreună, de au exprimat omagiul său noului Primat. Primatele, după cum ne împărtășește mai târziu „Magyar Állam” fără de nici un comentariu, i-a și primit cu multă condescendență și a decherat, că dînsul încă se alătură la „candidatul partidului liberal” și că dînsul nu poate să spriginască fără numai partidul guvernamental.

Noi am nutrit sperarea cam idealistă, că din epistola Escelenței Sale episcopului de Rosenau va răsări ca dintr'unu sîmbure arborul frumos al unui centru catolic, care pătrunsu fiindu de principiile catolice va purcede așa, precum a purcesu centrul Germanilor, care a îmbrățișat cu atăta căldură cauza asupriților Poloni. Dară se vede, că și în casul de față parturunt montes, nascitur ridiculus mus. Nu e însă târziu, ca să putem dice, că ne-am înșelat. Dea Dumneșu, să ne putem bucura vîdîndu, că ne-am înșelat.

Revista bisericească.

Germânia.

Polonii din imperiul german au ținut la 5 a l. c. în Neumark din Prusia vestică o adunare, la care au luat parte cam 900 de persoane. Parochul Batke a ținut o cuvîntare memorabilă despre necesitatea de a se împărtăși pruncilor instrucțiunea în limba maternă. Oratorul a îndreptat deputatul Czarlinski următoarele cuvinte: „Spune ministrului, dle deputat, că noi îl rugăm ferbinte, ca pruncii nostri în religie și în cântările bisericești să fie instruiți numai în limba maternă; spune-i, că pruncii nostri în lipsa instrucțiunii serioșe se sîlbătescu, și că nu vor fi servi buni nici bisericei nici statului, — ei vor înmulți șirele socialiștilor, cari au pîtruns și la noi.” Adunarea a decis a adresa ministrului o petiție, ca pruncii în școla poporală să fie instruiți în limba maternă.

Italia.

Colegiul Cardinalilor a suferit o grea pierdere prin mórtea Cardinalului Agostini, patriarcul de Veneția. Defunctul cardinal s'a născut la 31 Maiu 1825. În 1850 a fostu ordinaru de preot, apoi a funcționat ca profesor de teologie la Treviso. În 1871 a ajunsu episcop de Chioggia, érá în 1877 a fostu înălțat la patriarhia Veneției, și la 27 Martiu 1882 a fostu numit cardinal.

Spania.

Catolicii spanioli se pregătescu pentru alu III-lea congres general. Comitetul de pregătire a subșternut deja un memoriu Sântiei Sale, cerîndu binecuvîntarea apostolică. Cu deosebire se accentuează în memoriu, că una dintre problemele de frunte ale congresului va fi apărarea Sântului Scaun apostolic și deșteptarea catolicilor din indiferentismul, care suferă, ca auctoritatea bisericească să fie călcată în peciöre.

Revista politică.

Afaceri interne.

Rescriptul regescu, prin care se convoca noul parlament, s'a expedat deja tuturor orașelor și municipiilor îndreptățite la alegerea de deputați. Noul parlament va fi deschis în 18 Februaru.

Pregătirile pentru alegeri curgu în țera întregă. Partidele se luptă din resputeri. Opozițiile candidă în mai multe cercuri, decâtu orî cându în trecut. Cu toate aceste guvernul va avé majoritate

covârșitoare, icóna casei deputaților va fi totu' cea de până acum.

În Transilvania opoziția moderată, numită „partidul național” face mai mari încercări de reușită. Ea promite stîrpirea românilor depre acestu' pămînt. Numai câtu' e forțe probabilu', că scopul nu și-lu' va ajunge nici de astă-dată, nici de altă-dată.

Egiptu'.

Viceregele Egiptului Tevfik Meheméd a reposat. Succesiunea este deja regulată prin denumirea fiului fostului vice-rege, a tinérului pașa Abbas, de vice-rege alu' Egiptului. Anglia a voit să se folosescă de mórtea viceregelui Tevfik pentru a-și însuși curatela preste fiul viceregelui Tevfik, dară' nu și-a putut realiza propusul, de-órece Abbas pașa încă în anul trecut a fostu' declarat de maiorenú. Noulu' vice-rege este elevu' alu' Teresianului din Viena, prin urmare unu' tinérú cu creștere și cultură generală europeană, care va sci purtá frênele guvernului amésuratú tuturorú așteptárilorú, fără ca să fie avisatú la protectoratulú niménul.

Spania.

Precum se anunță din Madridú, poziția ministeriului catolicú se clătina, și Canovas del Castillo nu are energia de a înfréná tulburările deșteptate de liberali în contra guvernului. Conducătorul liberalú Sagasta, într'una din ședințele parlamentare a imputatú guvenului indolintă și neputința de a rezolví diferețele cestiunii politice interne și externe. Séra cete de lucrători și anarchiști au înscenatú tulburări pre stradă amenințându cu proclamarea republicei.

Corespondințe.

Ludoșulú de Murășú, 4 Ian. 1892.

Faptele bune își au remuneráțiunea în cerú, și lauda lorú pre pămîntú. Ca esemple demne de imitatú ele meritá a fi cunoscute și în publicú. Este unu' adevérú recunoscutú, că la noi biserica cu instituțiunile ei a conservatú în timpurile triste din trecutú caracterulú nostru naționalú, și a săditú simburii, din cari au răsăritú totú, ce este bunu la noi și pentru noi. Dreptú aceea nu numai în semnú de recunoștință cátrá acéstá instituțiune sántá, dar pentru că biserica este columna cea mai firmá a adevérului, apără-tória și conservátória și în viitorú a vieții, și a caracterului nostru naționalú, și totú de-odatá promovátorea adevératei culture, se cerú dela noi sacrificii pentru mărirea și înflorirea ei. Tráimú însá în timpuri forțe grele, cândú averea cetățanului se pretinde mai virtosú pentru statú, țérá, comitatú și comuna politicá. Storsú de impositie grele în favorulú acestora, bietului poporú abia fi mai rămáne ceva pentru susținerea familiei, și la rarí indiviđi cáte o supernatanță pentru scopuri sánte și filantropice. Și totuși după împrejurările timpului de acum se pretinde multú și totú mai multú. Creștinii vechi erau mulțamiți, dacă în cáte o peșterá retrasá, sau prin catacombe umede aveaú liniștea de a serbá cultulú dumneđescú, și

a-și impliní detorințele mari cátrá Dumneđu; de cáte ori însá persecutați și acolo, și de adversari sfărmați nu li-se amesteca sángele lorú cu sángele Mántuitorului Isusú. Pentru Israeliții vechi érá destulú odinórá adăpostulú miilorú de cărămiđi pregătite de ei cu muncá grea, ca acolo să li-se predice cuvintulú lui Dumneđu, și să li-se arete calea mării și a deșertului cátrá pămîntulú promisiunii. Pentru tinereimea Atenienilorú grădinile Atenei erau unú locú destulú de acomodatú, ca ei să asculte înțelepciunea marelui magistru Socrate. Timpurile însá și ómenii s'au schimbatú. În loculú cortului vechiú, a pescerilorú și catacombelorú întunecóse se recerú temple coréspondétore cultului și mării lui Dumneđu. În loculú deșertului fără de apă și a umbrelorú de arbori, ce erau șcólele anticității înalte se pretindú edificii coréspondétore stadiului de dezvoltare a sciințelorú și artelorú. Dreptú aceea jertfele pentru atari instituțiuni trebuie să fie în proporțiune dréptá cu pretensiunile timpului de astáđi. Și cine suntú chemați mai multú a bate la inima poporului ca să se deschidá pentru jertfe, decâtú noi preoții. Da! ca unii, cari petrecemú în mijloculú lui, fi vedemú necasurile dílnice, ílu audimú, cândú se vaerá, că ósele fi suntú amorțite de muncá, și carnea fi mai cade de pre ele de ostenitú. Ílu mánmángáimú, cândú se tânguesce, că chiar și pentru comuná i-se cere averea sa, și acolo totuși nu este nici o ordine, pentru binele seú în comuná nu se face mai nimicú, și-i facemú prospecte, că Dumneđu va aduce și timpuri mai bune. În fața acestorú ne vine prea adese ori cu greú ca să-lú mai îndemnáimú la sacrificii și pentru biserica și șcóla. Și totuși o facemú, pentru-cá trebuie să o facemú. Și dacă amú sciutú să-lú însufletimú și ne-a înțeleșú, își fránge pânea de pre mész și chiar până la jumétate o dá pentru instituțiunile sacre. O dovadá despre acéstá.

În comuna Ludoșului de Murășú în 1864 edificiulú de lemnú alú bisericei a fostú distrusú prin foculú escatú și estinsú dela unú proprietarú magiarú. De atuncí cultulú divinú s'a ținutú, pre unde s'a pututú, și de cáțiva ani se îndeplinescú într'unú oratoriu de lemnú improvisatú spre acestú scopú. Acestú oratoriu nu numai nu corésponde ținerii cultului divinú, ci în timpú de íerná pare că aici se aduná totá íerua, ér în timpú de vará totá cáldura, și atuncí este și unú bunú adăpostú de paseri, cari cu puil lorú în Duminecú și serbátori concertézá cu preotulú dela altariú. Íncá pre la 1872 s'au făcutú unele încercári fără de succesú pentru edificarea unei biserice nóue. Dela 1882 în cóce venitulú anualú de 200 fl. v. a. alú bisericei pre lângá o administrațiune bună, și pre lângá contribuiri dela poporú și din afará a crescutú la suma mai bine de 4000 fl. v. a. Prin rescumpérarea regaliilor de crișmáritú foștii urbarialiști de aici aveaú să obținá o frumósá sumá de rescumpérare a dreptului eserceatú. Din partea comunei politice însá, și a comitatului li-se puneau multe pedeci în cale, mai vértosú, cáci în documintulú de limitațiune a drepturilorú regalie de aici dreptulú lorú se inferise pre numele comunei politice. Cestiunea se îngreunase și mai multú prin decisiunea Curiei regescé din februaríu, în sensulú căreia pentru drepturile foștilorú urbarialiști aveaú să se deie obligațiuni vinculate pre numele comunelorú politice

cu interesele în folosulú acestora. După oste-nele și mari greutăți Dumneđu însá a ajutatú, încátú suma de rescumpérare s'a obținutu spre distribuire la foștii urbarialiști și la descendenții lorú.

Punéndu-le acum credincoșilorú mei în vedere necesitatea urgentá a edificării unei nóue biserice, și arétându-le de o parte detorințele de a dá și ei spre mărirea lui Dumneđu din cele dáruite, și de altá parte rásplata pentru creștinii, cari iubescú frumseța casei Domnului, cu totá bunăvoința a oferitú fiesce care partea jumétate din suma de rescumpérare obținutá. În semnú de recunoștință, că subscribulú s'a întrepesú pentru cauza lorú la comitatú și la tribunalú, au concursú cu oferte din suma de rescumpérare și credincoși de alte confesiuni.

Íncátú sumele oferite spre scopulú edificării nóuei biserice greco-catolice în locú mi-s'au solvitú mie, mé simtú îndatoratú atátú din punctulú de vedere a unei dári de samá în publicú, câtú și ca numele marimoșilorú contribuenți să fie cunoscute, să lasú să urmeze aici numele dínsilorú împreună cu sumele oferite.

Au contribuitú: Iacobú Bodea 11 fl. 39 cr., Ignatú Bologa 17 fl. 44 cr., Gligorú Bologa 66 fl. 88 cr., Vasilicá Bologa 71 fl. 37 cr., Atanasiú Bogățanú 115 fl. 74 cr., Vasilicá Bogățanú 57 fl. 91 cr., Ioanú Botezanú 61 fl. 10 cr., Ioanú Buruéná 8 fl. 87 cr., Ioana Cecálăceanú véd. 133 fl. 87 cr., Anica Chețanú 17 fl. 75 cr., Maria Chețanú 11 fl. 71 cr., Ioanú Cheresdi 10 fl., Nicolaú Cheresdi 4 fl. 28 cr., Toderașú Cheresdi 30 fl. 67 cr., Vasilicá Cicoșú 18 fl. 74 cr., Ioanú Comanú Fulgerú 10 fl., Vasilicá Comanú Fulgerú 14 fl. 69 cr., Curcanú Petru 96 fl. 87 cr., Georgiú Deacú 56 fl. 38 cr., Ana Ghirca 1 fl., George Ghirca 117 fl. 4 cr., Nicolaú Ghirca 6 fl., Saveta Ghirca véd. Hagáú 33 fl. 20 cr., Atanasiú Ghirca 28 fl. 99 cr., Simeonú Hádereanú l. Vas. 27 fl. 46 cr., Ghiurca Hagáú 16 fl. 37 cr., Dumitrú Hambețú 63 fl. 18 cr., Ioanú Hambețú 28 fl. 22 cr., Palaghia Hambețú 31 fl. 59 cr., Ioanú Hermanú l. Mațeiú 39 fl. 47 cr., Șerbanú Anișca 10 fl., Ioanú Moga 104 fl. 50 cr., Ioanú Morariú 69 fl. 63 cr., Tóderú Nicórá 3 fl. 59 cr., Dumitru Onița eređii 63 fl., Tóderú Onița 30 fl. 98 cr., Ioanú Popú l. Ioanú 92 fl. 26 cr., Anica Puia véd. 62 fl., Maria Puia véd. 200 fl., Șofronú Rotariú 7 fl. 42 cr., Susana Rotariú véd. 52 fl. 56 cr., Stanú Sica l. Iosifú 7 fl. 49 cr., Ioanú Stoica l. Dámianú 79 fl., Toderașú și Ioanú Stoica 29 fl. 37 cr., Nicolaú Stoica eređii 16 fl., Petru Trifú 33 fl. 66 cr., Nicolaú Trifú 54 fl. 85 cr., Vasiliú Trifú 165 fl. 15 cr., Ioanú Zichisanú 9 fl. 64 cr., Ioachimú Baciú 10 fl., Ioanuțú Bonda 1 fl. 74 cr., Anica Buruéná 1 fl., Tóderú Chețanú 5 fl., Simeonú Chețanú 4 fl., Anica Comanú véd. 20 fl., Vasilicá Comanú l. Sim. 20 fl., Ioanú Țereanú 20 fl., Ștefanú Ghirca 5 fl., Fira Hádereanú 10 fl., Iacobú Hádereanú 5 fl., Ilie Hádereanú 5 fl., Ioanú Hádereanú 10 fl., Atanasiú Hádereanú 10 fl., Ilie Hagáú 5 fl., Todorú Hagáú 10 fl., Ioanú Hermanú diaculú 9 fl. 89 cr., Ioanú Oneșú 10 fl., Iosifú Oneșú 10 fl. 93 cr., Nicolaú Oneșú 15 fl., Ioanú Selcudeanú 10 fl., Atanasiú Selcudeanú 5 fl., Iacobú Uțu 6 fl. 41 cr., Anica Hagáú 4 fl., Teresia Gaború 5 fl., Tompsik Iosifú 9 fl. 13 cr., Bala Pál 5 fl. Óre cine 132 fl. 42 cr. *în suma de 2664 fl. 74 cr. v. a.*

Suma de mai sus până la concludul, ce se va aduce în cea mai de aproape adunare parochială, am dispus-o în casa bisericii noastre, și eu împlinesc totu odată și o datorință prea plăcută față de credincioșii mei și față de alți binefăcători marinimoși, când și pre această cale le rostesc cea mai călduroasă a mea mulțămită pentru frumoasa sumă donată spre un scop măreț și sânt. Dumnezeu le respălătescă însutit fapta generoasă, și ne ajute a ajunge cât mai curând la bucuria și mângâierea sufletescă de a ne vedea și noi într-o biserică, unde să ne putem împlini datorințele mari către Dumnezeu, și unde cuvântul adevărului evanghelic predicat credincioșilor să aibă ună echo și ună efect îndoit în sufletele lor.

Nicolai Solomoni,
protop. și paroch. gr.-cat.

Mulțămită.

După-ce cu ocaziunea zilei prime a anului nou 1892 din mai multe cercuri a Patriei, și o parte și din provinciile române transcarpatine, mi-au venit tare multe Adrese gratulătoare de anul nou, la care după cuviință mă simțeam obligat a da răspunsul potrivit pe cale postală, dela asta însă durere! mă împedea zilele celea grele a nonagenariului, avându asociat ună morbu numit: Influenza, și mă silesc a recurge la ajutorul jurnalistic. Dreptu aceea frătesce vă rog domnule Dr. ca pre redactorele Unirii, să binevoesci în colonele cât se poate mai de aproape a lăudatei foi a primii aceste simple șire, prin care rog pre toți bunii mei amici, și stimați domni, cari și cu astă ocaziune s-au ocupat cu multă modesta mea persoană, — și totu odată îi rog să primescă sincera și din camera sufletului provenitorea mulțămită.

Constantin Pappalvi,
Canonic și Preposit.

Rugare.

Subscrisul vin prin acesta a ruga pre toți acei Preastimați Domni, cari au primitu cole de abonamintu la opulă „Nopti de Iarnă“ novele pentru popor — se binevoescă a mile retrămite sau mie sau Dnii A. Todoran în Szamos-Ujvár.

M.-Gheja 8 Ianuariu 1892.

Georgiu Simu.

Colecta crucerului.

La colecta crucerului inițiată de noi în numărul 16 al „Unirii“ din 1891:

Au solvit. In Archidieceșă. Parochia M.-Ludoșu, 8 fl. 16 cr. — Parochia Dateșu, 4 fl. 84 cr. — Parochia Orba, 2 fl. 50 cr. — Parochia Căpușul de câmpie, 9 fl. — Parochia Hădărău, 5 fl. — Parochia Iclândețu, 5 fl. — Parochia M.-Lechința, 8 fl. 50 cr. — Parochia Vădeiu, 3 fl. — Parochia Șeulia de Câmp., 5 fl. — Parochia Gy.-Szt-Miklós, 2 fl. 10 cr. — Parochia Varviză, 9 fl. 60 cr. — Parochia Cincul-mare, 2 fl. 70 cr. — Parochia Micușu, 7 fl. 15 cr. — Parochia Feneșu, 1 fl. 90 cr. — Parochia Aitonu, 12 fl. 50 cr. — Parochia Fizes, 5 fl. — Parochia Chendrea, 3 fl. — Parochia Ciuguzelă, 2 fl. 38 cr. — Parochia Săcalul de Câmp., 7 fl. 50 cr. — Parochia Vaida-Recea, 7 fl. 20 cr. — Parochia Berchișu, 2 fl. 29 cr. — Parochia Hamba, 1 fl. 20 cr. — Parochia Budiul de Câmp., 6 fl. — Parochia Pagida, 4 fl. — Filia Gombașu, 1 fl. 99 cr. — Parochia Tothaza, 2 fl. 46 cr. — Școla și docentele din Chișfalău, 2 fl. — Parochia Ciavașul de Câmp., 4 fl. 47 cr.

Până acum au încursu 714 fl. 05 cr. v. a.

Noutăți.

Escelența Sa I. P. D. Mitropolită a celebrat în ziua de anul nou în Catedrala din locu, asistat de clerul gremial. Predica ocazională a ținut-o P. O. D. canonic Dr. Alesandru Grama. — La 12 ore clerul gremial s'a prezentat înaintea Escelenței Sale, spre a-și exprima simțimintele de iubire, grațitudine și reverință față de preadennul archiepiscop, urându-i, ca Bunul Dumnezeu să-l conserve încă mulți ani în deplină sănătate și vigore spre binele și fericirea pământescă și cerescă a filor sel sufletesci.

Dăruirea preagratoasă. Maiestatea S'a monarchul s'a îndurat a donă casseta privată 100 fl. a comunității bisericesci gr.-cat. din Grui-lungă (Diecesa Lugosului) spre procurarea unui clopotu la biserică.

Numiri. Dnii Nicolai Alemanu subjde la judecătoria cercuală din Sibiu, este numit jude la judecătoria cercuală din Seliște. — Dnii Iuliu Munteanu, subnotar la tribunalul din Deva este numit subjde la judecătoria cercuală din Hidalmás. — Dnii Dr. Ioan br. de Styrcea, este numit practicant de conceptu în ministeriul c. și r. de esterne.

Mișcări electorale. Mai în toate cercurile electorale locuite de romani s'au convocat adunări din partea cluburilor partidului național român, spre a se consulta cu privire la ținuta românilor față cu viitorile alegeri dietale și a se alege delegații, cari se reprezente cercurile electorale respective la conferința electorală generală, ce se va ține la Sibiu pre 20 a. l. c. Pre câtu ni-e cunoscut până acum s'au alesu ca delegați pentru conferința generală: în Alba-Julă S. Micu, protopop gr.-cat. și N. Barbă, avocat; în cercul Vinului de Jos R. Pațiu, și S. Albini, publicist; cercul Ighiului G. Radeșu, preot gr.-cat. și N. Florescu, proprietar; în cercul Pecice G. Popa și N. Oncu; la Șiria G. Popovic, Dr. J. Mera, Zsiros, și I. Morariu; în Cehulă Silvaniei G. Popu de Băsești și T. Lengyel; în cercul Coșocnei I. Simionășu, asesor la sedria orfanală și Dr. V. Hossu; în cercul Chișineului E. Brote și M. Velici, suplent Dr. G. Popovic; în cercul Mediașului Ioan Moldovanu protopop, Ioan Chendi adm. protopopesc; în cercul Agnitei, Piso protopop, N. Romanu comptabil, suplent Lucuța căpitan; în cercul Sighisorei Moldovanu Dumitru adm. protop. Dr. Diaconovich, suplent Ioan Șandru; în cercul Cohalmului Nicolae Mircea, Dr. Octavianu Rusu, suplent Clemente Raicu.

Alegătorii romani din cercul electoral al Aiudului. în număr destul de frumos au ținut la 14 l. c. în Blăși o conferință sub presiul P. O. D. canonic I. M. Moldovanu. Cu această ocaziune cei de față, după o consultare meritorie asupra conduitei politice a Românilor pentru viitor, au hotărât, că se va conforma întru toate eventualelor concluse, ce ar aduce conferința generală dela Sibiu. Ca reprezentanți la conferința din Sibiu pentru cercul Aiudului s'au aclamat dnii Ludovic Csato și Vasiliu Olteanu, advocați în Blăși, éra dnii Flaviu Șt. Șuluț, administratoru dominiului în Cenade, s'a alesu ca suplent.

Mocsary către alegătorii săi. Deputatul Caranbeșului Ludovic Mocsary a adresat alegătorilor săi o epistoala în care își dă seamă despre activitatea sa în decursul ciclului parlamentar de 5 ani. Regretăm, că spațiul foilor noastre nu ne permite a publica acestu interesant document în întregu cuprinsul său. Multe adevăruri cuprinde epistola deputatului Mocsary și compatrioții nostri magiari ar pot lua multe învățături folositoare din aceea. Epistola culminează în aserțiunea că șovinismul actualu nu precede din inima națiunii magiare, ci este nutritu pre cale artificioasă de omeni interesați și răutăcioși. Chiar de aceea dnii Mocsary crede, că șovinismul acesta, ca ori ce lucru nefirescu, trebuie să încete mai curând sau mai târziu, și că împăcarea deplină a naționalităților este o recerință esențială și fundamentală pentru

a pot consolidă statul nostru și pentru a câștiga independența Ungariei.

Cununii. Dnii Dr. Ambrosiu Chețanu, profesor la gimnaziul din Blăși, în 9 a l. c. și-a serbat cununia cu domnișora Virginia Popu în biserică parochială gr.-cat. din Clușiu. Primescă sincerile noastre felicitări tinera pareche. — Dnii Iosif Popu, jude la tabla reg. din Clușiu, s'a cununat în 4 l. c. cu dna Iosefina Răncuț n. Lobonțu. — Dnii locotenent Anchedin Șoldea și doșora Elena Cămpănu, fca protopopului nostru gr.-cat. din Ibașfalău, și-au serbat cununia în biserică gr.-cat din Ibașfalău.

Producțiune teatrală împreună cu jocu va fi la 18 a l. c. în sala otelului „Univers“ din Blăși. Venitul curat al producțiunii este destinat pentru „Reuniunea Pompierilor“ din Blăși. Prețulu de intrare: locul 1. 80 cr., alu II. 60 cr. Începutul la 7 1/2 ore séra.

Balt. Reuniunea femeilor române din Sibiu, invită la balul ce-lu va aranja la 23 Ianuariu st. n. în sala dela „Casa Societății“ (Gesellschaftshaus). Începutul la 8 ore séra. Prețulu de intrare: a) de persoană 1 fl. 50 cr. b) de familie din 4 sau mai mulți membri, de fia-care persoană câte 1 fl. c) Loge pentru 4 persoane 6 fl.

Inscrierile pre semestrul alu doile la Universitatea din Budapesta țin din 1 până în 12 Februaru; éra la cea din Clușiu s'au început înscrierile în 11 Ianuariu și duréză până în 22 a l. c. Mai târziu se voru pute face înscrierile numai pre basa unei suplice motivate, și anume în cele 3 zile următoare prin decanul facultății respective, în 8 zile prin rectorul universității și în decursu de 11 zile compute dela 22 a l. c. numai prin ministrul r. u. de culte și instrucțiune, éra mai târziu, suplicele voru fi respinse din oficiu și de către ministru.

Universitate în Dobritin. Cetățenii magiari din Dobritin voescu a serba mileniu descălecării magiarilor în patria noastră prin străformarea vestitului colegiu reformatu în universitate. Spre scopul acesta s'au început colectele și unu cetățen cu numele M. Miklós, se dice, că a oferit 31 mii floreni.

Egala îndreptățire a religiunii jidovesci. Între jidovimea din capitala Ungariei s'a început o mișcare pentru inarticularea religiunii mosaice între confesiunile recepte. Spre scopul acesta s'a ținut și o adunare jidovescă în Budapesta foarte bine cercetată (semnu că Jidovii și dacă își magiariséză numele totu Jidovi rămân). În aceea s'a cetit unu memorandum prin care pre basa democrației se insistă la introducerea libertății religioase, la introducerea căsătoriei civile și la abrogarea legii, ce opresce trecerea dela creștinismu la iudaismu. S'a decisu mai departe, că la alegeri Jidovii se spriginesc numai pre acei candidați de deputați cari promitu, că voru stărui în parlamentu pentru realizarea dorințelor jidovesci.

Bacilul influenței s'a descoperit de către medicul din Berlin Dr. Richard Pfeiffer. Bacilul se află și în scuipatul celorl atacați de acestu morbu.

Abatie arsă. Renumita abatia benedictivă din Fecamb în Frância, după cum se anunță din Paris. a ars cu desevarșire în noptea de 10 l. c. Dauna se urcă la 2 milioane de franci. La această abatie s'a facratu liqueur benedictin: calugarii nici până în ziua de azi nu au tradat secretul fabricării.

Carol Gustav Frideric marele principe de Sachsen-Weimar-Eisenach a repositu la 5 a. l. c. în urma unei aprinderi de pluman, în etate de 64 de ani.

Gönczy Pál fostu secretariu de statu ministeriul r. u. de culte și instrucțiunea publică, a repositu în 9 a l. c. la moșia sa din Karacsond (comitatul Heves) în alu 75-lea anu alu etății. Elu e bărbat de școlă a publicat mai multe cărți didactice, mai alesu pentru școlile populare.

Cas de morțe. Dnii Fogarasi, jude regescu de tribunalu în pensiune a repositu la 11 Ianuariu în anul alu 66-lea alu etății în Mureș-Osorhei. În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Istoriografulu Ioan Janssen.

Împăratul Wilhelm, primind scirea despre morțea lui Moltke să fi dîșu, că pierderea suferită prin morțea lui face câtă pierdere unei armate întregi. Da, sunt omeni, cari lasă în urma lor un gol ce numai după ani îndelungați, și pôte și atunci numai în parte se pôte împle. Așa omu a fost pentru lumea catolică, și mai de aproape pentru catolicii din Germania, istoriografulu *Joan Janssen*.

Nu e pôte nici o sciință, cu carea să se facă mai multă abuză ca tocmai cu istoria. Patimile omilor se vîră prea adesea în firul istorisirii și în locul documentelor din vremile trecute vorbesc patimile deceptate de scopuri ascunse și nevrednice. Documentele modeste ușor se pot trece cu vederea, căci ele nu au gură să strige în po-triva auctorului.

În Germania s'a făcut și se mai face sfară mare cu așa numita reformațiune. Reformațiunea lui Luther — se dice — a sfărmat lanțurile sclăviei, înjăcarea ținea Biserica catolică lumea, și a smuls din sclăvia acăsta nu numai o parte a Germaniei, ci și părți din țările mărginașe precum și Intrégă Anglia. Înainte de reformațiune domnă întunerec, de orece Biserica anume ținea pre omeni în nesciință, ca mai ușor se pôtă domni asupra lor.

Janssen a spulberat tôte calumniile și fanfaronadele aceste. Elu a scuturat pul-vere de pre documintele negrite și ciuruite, și le-a pus să povestescă despre timpurile din ainte și de sub așa numita reformațiune, le-a pus să spună cele ce sciau despre începutul și decursul reformațiunii, și despre auctorii aceleia. Și cele, ce au spus și spun aceste documinte învechite, au fost zdrobitore pentru inimicii Bisericii și pentru auctorii reformațiunii.

La începutu inimicii Bisericii s'orî încercat să ignoreze scrierile lui Janssen și cu deosebire opul său monumental: „*Istoria poporului germanu dela sfîrsitul evului de mijloc încôce*“, dar' vedîndu că nu e cu putință, au vrut s'o omore cu bat-jocura, însă nici așa nu le-a succésu.

„*Istoria poporului germanu etc.*“ a apărut în timpul, cându catolicii din Germania purtau luptă grea în contra puterii statului, ce dî de dî le călcă în picioare drepturile și le pesecută biserica și preoții. Și în timpurile aceste grele scrierea lui Janssen le-a fost o mîngălare și îmbărbătare la luptă și mai statornică. Bărbăți protestanți învățați vedîndu din scrierile lui Janssen adevărata față a protestantismului, se lăpădară de el și se făcură membri ai Bisericii catolice, cea ce nespuse de multu a întăritu pre catolicii în credință.

Ioan Janssen s'a născut în 10 Aprilu 1829 în Xanen (Prusia) din părinți cu stare bunșoră. Muma lui încă din frageda copilărie a deceptat în sufletul lui sîmțeminte religioase, pre cari elu le-a și păstrat în viața întregă.

Părinții voiau să facă din elu faur, dar' vedîndu-l aplicarea spre învățatură lau lăsat să continue scolile. Studiile gimnastice și le-a făcut în Kecklinghausen, eră cele teologice în Münster.

Fiind slab și bolnăvicos nu s'a aplicat în păstorirea sufletelor, ci a mersu la universitatea din Löwen, ca să asculte istoria. De aci s'a dus în Rom unde în an. 1853 a făcut doctoratul în filosofie.

În an. 1854 ajunse profesor de istorie la gimnasiul din Frankfurt (de lângă Main), și profesor de istorie a rămas până la capătul vieții sale. La anul 1860 s'a chirotonit de preot.

Janssen a scris mai multe opuri. Mai vast și mai însemnat e „*Istoria poporului germanu etc.*“ de carea am amintit mai sus. Janssen nu a ajuns să termine lucrarea-i monumentală, de care s'a apucat încă din tinerețe. Tomul primu a apărut în an. 1876

eră alu șeselea, care ajunse până la capătul resbelului de 30 de ani, a eșit la lumină în 1888. Precând lumea acceptă cu sete tomul alu șeptelea, sosi durerosă scire, că în noțtea spre 24 Decembre sufletul lui Janssen s'a mutat la cele vecinice.

Janssen a fost unu spirit activ, unu preot adevăratu catolic. După morțea lui Hergenröther Papa Leo XIII avîndu în vedere meritele și erudițiunea lui Janssen ia oferit locul de arhivaru în Vatican dar' elu se mulțamă cu modestul seu oficiu sub cuvîntu, că tôte poterile sale și le consacră pentru continuarea și eventualminte terminarea opulii său.

Dumnezeu lu-a chemat la sine înainte de ași termina lucrarea, a cărei continuare a încredințat-o fostului seu învățat și iubitu lui seu amic *Pastor*, profesor în Innsbruck.

Fie ca lucrarea începută de Janssen, să se continue și termine în spiritul marelui său începătoriu, și în urma lui să răsar istoriografi vrednici de măestrul și învățătorul lor.

Sermana Dolores.

Istorie Andaluziană de Fernan Caballero.

(Continuare.)

III.

După cină locuitorii acestor case se îndatînă a se aședa în povești înainte uși; numai biata veduvă lipsia, căci eră reținută de morbu și lucru.

Așa aflăm într'o sêră la povești pre părinte Nolasco, Senor Canuto și uncheșul Mateo, care ținea pre genunchi pre unulu dintre micii săi nepoți.

Pre altă laviță ședea Esteban, cel mai în etate din cei doi frați, ce-l vedurăm întorcîndu-se într'o sêră dela câmpu cu tatăl lor. Esteban eră de vre-o 20 de ani. Lângă elu ședea fratele său Lorenzo, care eră ca de 18 ani, și în sfârșit Maria Dolores, frumoșă fêtă a veduvei Maria Dolores, carea întocmai ca și fratele său eră iubită de tōți căsenii.

„Ce tinêră minunată e Tomasillo acesta,“ — dîse într'o dî unchiașul Mateo. „Așa-i de plăcutu ca unu fandango. Și cătu-i lumea totu cântă ca o ciocărlie.“

„Aievea!“ rîspuse mătușă Melchiora, soția lui. „Dar soru-sa Dolores e ca unu serafu! Pre ea n'o aude omul decăt totu laudîndu și glorificîndu pre Dumnezeu. Unu adevăratu ângeru!“

Dolores eră acum de 14 ani. O etate, la care juneța și copilăria încheie o legătură atăt de intimă, cătu adese ori, ca să se pôtă despărți unulu de celalaltu, isu nevoiți să cheme într'ajutoru lacrimile.

Mătușă Melchiora ședea și ea în sêra de care am început a spune, pre treptele casei, și lângă ea stă nepoțelul ei, care așa cum eră culcatu cu capul pre peptul ei și ținîndu de asupa gurei unu struguru, sîmîna de minune cu unu micu Bacchus.

Pepa, femea carabinierului și Catalina, mama micilor copii, își aduseră câte unu scaun din casă și se aședară una în fața celalalte.

„Mi-se pare, că ne va plouă,“ încep carabinierul. „Vîntul suflă de cătră răsăritu și atunci tot-deuna pre timpul acesta aduce plôe. Ce dîci unchiașule Mateo?“

„Așa cred și eu,“ rîspuse acesta. „Ađi îi Joi, carea întocmai ca și Dumineca e o dî prevestitore; dacă în atari dîle sôrele se pare, ca și cum ar fi acoperit cu unu

vêlu, atunci acesta e sîmnu siguru, că vine plôe.“

„Lorenzo, nu vi și tu cu mine?“ întrebă Esteban pre fratele său, pre care-lu avea atăt de dragu. „Feciorii au căpătat de undeva o ghtară, și așa vomu puté să jucăm o lécă.“

„Nu, nu vinu!“ rîspuse acesta scurtu ca și cum nu s'ar simți în voe bună.

„Atunci rămăi acasă, dacă-ți mai place aci. Nu sciū, ce-ți e, că de unu timpu încôce faci o față, ca și cum tōtă lumea ți-ar fi detore și n'ar vré să-ți plătescă. Spune-mi dreptu, ce-ți lipsesc?“

„Mê dore capul.“

„Dacă te dore pre tine dintele tîu, scote-lu și-lu aruncă dela tine!“ se cetesc în sânta Scriptură,“ dîse Esteban depărtîndu-se.

„De ce nu mergi și tu cu Esteban?“ îl mai întrebă și Dolores.

„Pentru că mai bucuros rămănu aci.“

„Și pentru ce?“

„Nu sciū!“

„O, de-ași puté să mergu și eu, unde-i jocu și voe bună, de bună samă că nu m'ar mai ține nimeni acasă.“

„Cum? ai merge, chiar și dacă tōtă dîva ai muncit cu zoru?“

„De ce nu? Nu muncesc dîră și alții?“

„Bine, fie, cum dîci; celalalti feciori totuși nu mergu de dragul ghtarai și a jocului, ci mergu, să-și întănescă drăguțele.“

„Și tu, Lorenzo, n'ai drăguță?“

„Nu!“ rîspuse tinêrul. „Și-acum fiindu-că-i vorba chiar de drăguță,“ reîncepu elu după o paușă, „să sci, Dolores, că dacă-mi va plăcé și mie cândva de cineva, aceea cineva n'a puté să fie alta decăt numai tu, și în tōtă viața mea nu voi avé pre alta decăt numai pre tine!“

Dolores încep să ridă.

„Tu ridi?“ o întrebă Lorenzo atinsu.

„Și cum să nu ridu, cându tu imi dîci, că numai pre mine mê vei iubi, unu lucru, ce ar fi fără chibzuelă?“

„De ce ar fi fără chibzuelă? Din contră! Lasu că-i vedé tu, numai să-ți fiu eu odată drăguțu, îi vedé, că te voi ține de scurtu să nu ridi mai multu ca o prōstă.“

„Veđi...! Dar n'am să-ți fiu nici cându drăguță!“ îi dîse ea cu gravitate.

— „Nu?! Vom vedé. Tu chiar și de n'ai vré, vei trebui să-mi fi!“

„Vei vedé, că n'am să-ți fiu!“

„Ba ai să-mi fi!“

„Ba nu!“

„Ba vei vedé, că da!“

„Nu vreū, nu vreū!“ strigă Dolores aproape plîngîndu. În momîntul acela însă se auđi cineva cîntîndu atăt de dulce și de drăgălașu.

„Acela-i Tomasillo nostru!“ dîce Dolores veselă fugîndu înainte fratelui său.

„Bună sêra, Senoriloru!, salută Tomasillo apropiîndu-se în mînă cu o coșarcă plină de pești.“

„Să fi sănătosu!“

„Mătușă Melchioră,“ încep tinêrul împărțîndu-și peșele prinsu. „Aci v'am adus o ochiană, din care sciū, că v'e place multu să v'e faceți fertură. Dvôstre, Dona Pepa, v'am adus salmulu acesta. Peștișorii ceștia-lai vi-lam destinat Dvôstre, părinte Nolasco, să-i aveți de cină!“

„Ce-î, Montevideo, ăra ești aci? ăise părintele călugăr. „Tu vii mai curându de câtă vestea cea rea.“

„Îmi pare bine! Dar până una alta binevoii a primi peștisorii aceștia.“

„Mulțămesc, nu-mi schimbă bucatele. În etatea mea îmi priesce mai mult supă de carne, decâtă cea de pește.“

„Dumnezeu să-ți răsplătescă!“ ăise mătușa Melchiora.

„Eă încă-ți mulțămesc,“ — adause Pepa.

„N'aveți de ce!“ răspunse quarteronul.

„Scii, că un ștregariu dă mai multă de câtă are.“

„Pre unde ai mai umblat, nepote?“ îl întrebă unchiașul Mateo.

„Eă numai până la Gibraltar, scii, fortăreța Anglezilor!“

„Cum, ai fost până în Anglia?“

„Ba nu! Gibraltarul e o stâncă mare din sudul Spaniei, e însă a Angliei. Asta-î chiar așa, ca și cum ai ăice: Măna asta a mea e a voastră. Așa-î, părinte Nonasco?“

„Să nu-î mai ăici așa! Scii, că ă-am ăis de o sută de ori, să nu mai schimonosesci numele venerabilului părinte!“ îi ăise mătușa Melchiora cu tonu dojenitoriu.

„Uite, Mătușe, așa ăic tuți în Cadix. Senor Canuto vă pôte spune, că aceia de acolo isă nisce ómeni fórte de trebă.“

Fiindă-că carabinierul n'a putut da un răspuns direct la această întrebare, așa răspunse solemn:

„Acolo nu se ăice Nonasco!“

„Veți?“

„Dar nici Nolasco.“

„Vedeți!“

„Ci Nonato.“

„Bine ăice,“ adause Catalina. „Senor carabiniero e un om așa de învățat, ca și Seneca; totu-deuna vorbește adevărul.“

„Ei ha! Și cine a fost, mă rog, Seneca?“ adause quarteronul.

„Ce scii eă? Pôte că un avocat.“

„Părinte Nolasco! ăice junele marinariu, n'ăți și să-mi spuneți D.-Vostră, cine a fost Seneca?“

„Rebeca?“ întrebă părintele călugăr. „Rebeca a fost o păstorită în ăinutul Betleem.“

„N'am întreată de Rebeca,“ continuă Tomasillo, „am întreată, că cine-î Seneca?“

„Seneca? Nu scii ca pământul. De sfântul acesta n'am dată nici în călindariul meu și nici în viața sfinților.“

„Senor Canuto,“ începă ér Tomasillo neobosit, „ăi bun și-mi implinesce macar D-ta dorința și-mi spune, cine a fost Seneca. Căci veți numele acesta începe a mă interesa grósnic.“

„Seneca-î un Turcu învățat,“ răspunse cu multă demnitate carabinierul, care conduce și apăra pre regele său, chiar cum face de pildă Pepa cu Regele nostru.“

„Așa dară Turcu?“ replică femeia sa. „Am fost totă auzit, că Turcii isă ómeni învățați.“

„Da trébuie să și fie fórte învățați,“ observă unchiașul Mateo, „căci femeile loră stău totă încuiate. Așa-î, părinte Nolasco?“

„Se înțelege,“ răspunse acesta. „Dór scii vorba: Femei cuminte, ușe'nchisă. Ađi femeile-să ca fumul, pretutindenea află câte o deschidură, pre unde să iese afară.“

„Auzi, quarteronule!“ începe din nou unchiașul Mateo, „n'ai vădută cumva pre mare vre-o sirenă?“

„N'am vădută! Credă că doriți să scii, de am vădută vre-un delfin?“

„Ce delfin?“ se mestecă în vorbă și mătușa Melchiora. „Nu! Sirenele erau niște fete nerușinate, cari umblău încóce și încólo pre țermurulă mării, spre a face pre marinari, să se înamoreze de ele, căci pre lângă altele erau și frumoșe și sciau și cânta plăcută. Și asta o dusă, pân'ce tatăl loră le-a blăstemat, să se prefacă în pesci. Și blăstematul s'a implinit, căci ele s'au și prefăcută îndată de jumătate în pesci. Ele apoi de rușine s'au aruncat în mare, unde trăiesc și acum, nevoindu-se se ademenescă pre bărbați prin cântările loră cele frumoșe. Și-apoi dragulă meu Tomasillo nu-ți strică, să ăi minte și sfatul, ce ăi-lă dau eă: Dacă delfinii jócă și sirenele cântă, are să fie furtună și naufragiu!“

„Pân'acuma n'am auzită nimica, Senoră, fără numai strigătulă rfdunelui de mare. Sirenele, de cari vorbiți D.-Vostră, potă să fie prin alte mări. Dar acum mergă, să spună mamei, că măne mă suiă pre bordulă unei fregate, scii o fregată așa de mare, ca și ună castelă.“

„Și unde veți călători?“ îl întrebă totă.

„Departa la America.“

„Ce ăici,“ întrebă părintele Nolasco, care n'auăise. Unchiașul Mateo îi repetă răspunsulă tinărului.

„Iam cântat'ă eă ștregariului!“ ăice bunulă părinte. „Nu mai avea odihnă. Totă la India și la Montevideo îi sta capul. Gândiți-vă numai bine, dragii mei: a mai preferit să fie hrană pesciloră, decâtă păzitoriu de porci la bogatulă Gil Pinnonos.“

„Intr'adeveră, mare prostie!“ observă Melchiora, „mare prostie, să lase elă pre scumpa noastră mamă: pământulă, pentru recea vitregă: marea.“

„Dar spuneți-mi, rogu-vă, ce facem, dacă stam acasă? Eu vreă să câștigă bani mulți și încă în grabă, căci eă mamă-mea e deja bătrână.“

„Scii ce, Tomasillo, celă ce vră să se îmbogătescă într'ună ană, se spândură într'o jumătate, îi ăise unchiașul.“

„Pentru Dumnezeu, scumpe frate!“ îi ăise Dolores, „nu te duce așa de departe pre marea asta, carea e mormântulă atătoră creștină.“

„N'avea nici o grige, sorioră, érași me voiă reintórce și încă cu bani mulți, ca Don Marcelino. Mamei îi voiă aduce o căpătină de zăhară, să aibă, cu ce-și îndulci tea; ăie ună papagală, ér părintelui Nolasco ună copilă de negru, ca să-î servescă la liturgie.“

„Dă-mi pace cu negrulă tău! ăine mai bine în minte ce ăi-am spus: celă ce cécă pericolulă, îlă află. Dar de ce să ne mai răcimă gurele? Pre omulă ăsta ușuratică nu-lă mai pôte convinge nimeni.“

„Părinte Nolasco, nu-ți uită nici D-ta, că gloria și banii competă celuia ce le scie căștigă.“

„Dar de-ăi veți perde acolo în călătorie și sănătatea și viața? Dacă nu te veți reintórce nici odată acasă.“

„N'aveți témă, senor, érași mă voiă întórce plin de sănătate și de bani,“ îi replică veselă junele întrândă în chilia mamei sale.

(Va urmă.)

Bibliografie.

Învitare de prenumerățiune la opulă „Isoria lui Fotiu“, Patriarchulă Constantinopolului, urđitorulă schismei grecesc. Prelucrată după preotulă I. Iager, canonică onorară de Paris și Nancy, profesoră de istorie la universitatea numită Sorbona din Paris, de Dr. Vasiliu Lucaciă, parochulă Șșesciloră. Este, credemă, de prisosă a atrage atențiunea stimaților nostri cetitori la opulă, ce va părași presa în scurtă. Cartea acésta a produsă sensațiune mare în Frânciă și în celealalte țeri ale Apusului. Sensațiune mai îndreptătită va trebui să producă deci și între noi, cari atât de amară simțimă reulă acela, ce ni-lă causată nouă Fotiu, nefericitulă patriarchă ală Constantinopolei. Frații neuniți mai virtosu ar trebui să cetescă acéstu opă cu mare atențiune și cu sânge rece, și atunci ar vedă, cine a fost Fotiu, și care a fost originea desbinării dureroșe ivite între cele două biserici. Istoria este magistra vieți: ea presintă tóte faptele și evenimentele în lumina cuvenită. Opulă lui Iager este o lucrare imparțială, rigurosă, lipsită de cea mai mică preocupățiune. Este destulă de altă parte a-lă ceti fără de preocupățiune, și judecata, ce va fi silită a-și formă fie cine, are să fie nimicitoare pentru Fotiu și schisma urđită de dînsul.

Opulă întregă va formă ună tomă de 30—35 côle tipărite. Prețulă de prenumerățiune este 3 fl. v. a. Abonamentele aă să se facă pre o cartă postală în decursulă lunelă acésteia.

Diverse.

Uscatulă și marea. După calculă lui Murray cele 19 fluviilă mai mari ale continentulă depună pre ană 3610 km. cubici de mării solide. Din acéstea ajungă în mare 1385 km. cub. sau 38 de părți din 100,000. Observățiunile meteorologice în timpulă nostru atâtă suntă de perfecționate încătă pre baza acelora se pôte calculă câtă pământă depună tóte riurile de pre uscată. Murray compută massa acésta de pământă la 23,000 km. cub. Déca la suma acésta aplicămă proporțiunea numeriloră de mai susă vomă află, că totalitatea riuriloră mână pre ană în mare 10,43 km. c. Valurile mării spală fórte puțină pământă de pre țermuri. Puține țeri de lângă mare suntă așa espuse la pustierile mării că Anglia, și totuși geologii engleză afirmă, că țermurii britici abia scadă cu trei metri în o sută de ani. Ce e dreptă suntă și țeri unde marea rupe din țermuri câte ună metru pre ană, dară suntă și de acelea unde nu rupe mai nimic, în alte părți érași țermurii crescă prin materiile solide, ce le grămădesce marea lângă ei. Acestea considerândule Lapparent, presupune că marea intro sută de ani nu consumă mai multă de trei metri din uscată. Materiile solide, ce ajungă în mare nu se aședă intro formă pre fundulă eă, ci într'ună locă forméză stratură mai gróse, în altulă mai subțiri. După Murray depunerile se estindă cam preste a cincia parte din fundulă mării și inca în totă intro formă, așa câtă nu încape temerea, că órecândă se va umplé marea de totă cu pământă.

Poporațiunea Romei în cesti douăzeci de ani din urma s'a duplicată. Precândă la 1870 avea eterna urbe numai 215,000 de locuitori, ađi numeră preste 432,000 de suflete. Crescerea poporațiunei s'a întemplată cu deosebire prin aceea că poporulă din provinciă a alergată în capitală, unde a căpătată de lucru la ridicarea mai multoră edificii publice. De vre-o doi ani încóce însă statulă a cărui tesaurariată e desecată, a sistată continuarea lucrăriloră publice, așa poporulă adunată în urbe a ajunsă la mare miserie, și acésta miserie a făcută, să mai înceteze alergarea poporului din provinciă în capitală.

Emanciparea femeiloră mai mari progrese, se pare, a face în India, de órece la alegerile comunale din Madras și ele aă avută dreptă de votare, precândă la noi nici bărbații nu potă alege totă.

Economie.

Iernatul stupilor. Mai mulți proprietari de stupi se audă plângându-se, că deși stupii lor se află toamna în stare destul de bună, totuși până primăvara pier. Pier stupii în decursul iernei pentru-că nu se poartă grija convenită de ei, și în specie foarte adese-ori pier din lipsa nutreimentului recerut. Deci, ca să nu ve pieră stupii preste iernă, trebuie să aibă miere de ajuns și dacă observăm, că nu au câtă li-e de lipsă, să le dăm încă de timpuriu. Ce privește modul de a provede stupii cu miere pentru iernat, avem să cercăm, că ore în ce felii de coșnițe se află ei. I. Dacă stupii să află în coșnițe imobile, — și la economii nostri pre sate de comună în de acestea se află, — atunci observându că stupul e slab și are puțină miere, i-să dă miere dela alți stupi încă pre la finea lunilor de vară, ca albinele să aibă timp de a acoperi. Mierea se dă stupului în modul următor: Punem mierea într'unu tăier care să nu fie cufundos, apoi ridicăm coșnița cu stupul pre care voim a-lu nutri și aședăm tăierul sub el. Dacă fagurii ar' fi până jos, atunci rățezăm stupul de 14 cm., de orece acestu spațu gol e de lipsă sub faguri și preste iernă. Dacă fagurii sunt de lipsă pentru albinele lucrătoare și nu am voi, să-l rățezăm, în casul acesta aplicăm sub coșnița un inel de papură în lățime de 4 cm. și în diametru cât și coșnița, îl legăm de coșnița cu drot și-lu lipim cu lut și apoi aședăm de desuptu tăierul cu miere. Mierea se dă stupului numai sora după ce s'au liniscit albinele cu sburatul și încă numai atata deodată, câtă să-o potă aședă albinele în celule preste nopte (2—3 chgr), era în dimineața următoare numai de cât se delatură tăierul de sub coșnița, căci altcum respândinduse mirosul mierii, s'ar pute ivi albine răpitore. Deși albinele avându coșnițe căldurose și fiindu neconturbate nu consumă multă miere preste iernă, totuși ca să nu fim silii a nutri stupii primăvara, e consultu a provede încă la timpul său cu miere de ajuns, cu 7—14 Kg. după mulțimea albinelor aflătoare în coșnița.

Apa de beutū a animalelor domestice. Apa de beutū are o influință foarte mare asupra

sănătății și a dezvoltării animalelor domestice. Puterea de lucru, cantitatea laptelui și alte multe însușiri bune aternă dela apa, ce o beu vitele. Este deci de lipsă, ca economii să porțe o grije deosebită, ca animalele lor să aibă tot-de una o apă bună și curată de beutū. Cea mai bună apă este cea de isvoru. Fiindu-că însă apă curgătoare de isvoru nu se află în totu loculu, trebuie să ne folosim de apa din fântân. Aici însă este a se grigi bine, ca apa să nu se corumpă prin străcurarea din vecinătatea fântanei a unor elemente necurate și stricăciose. Chiar de acea fântana trebuie să fie curățită din cându în cându și dacă s'ar observa că apa e prea môle sau nu e curată, atunci trebuie părăsită de totu și cercată altă fântană.

Revista comercială a săptămânei.

Timpulu în decursulu săptămânei trecute a fostu môle, în urma căreia neua în cele mai multe părți ale țerii s'a topit. Sămănturile fiindu neacoperite în mijloculu iernei e temere, că voru perii.

Tirgulu de bucate din Budapesta în decursulu săptămânei a fostu cam slabu. Mai mulți proprietari au făcutu de vindare cantități mari de bucate cu prețuri scădute. **Grău curat** a ajunsu mai multu ca în săptămâna trecută, dară totuși nu a acoperit lipsa moriloru. Prețulu grăului a fostu maja metrică cu fl. 10.65—11.20. **Secara** a fostu puțină și prețulu i-a scădutu cam cu 20 cr. la maja metrică. S'a vindutu maja cu fl. 10.10—10.40. **Orzulu** s'a vindutu maja cu fl. 6.20—6.50. **eră ovésulu** cu fl. 6.10—6.45. **Cucuruzu** vechiu s'a vindutu cam la 4000 de măji metrice cu fl. 6.35—5.80. **Cucuruzu** nou s'a trecut 12.000 de măji cu fl. 5.80—5.85. Din provinciă s'a oferit multu cucuruz, dară s'a cumpăratu puțin.

Unsorea a fostu o sută de kg. cu fl. 55.50, **eră slămina** cu fl. 46.50—47.50.

Tirgulu de rimători dela Steinbruch: a fostu liniștitu. S'a plătitu pentru rimători **unguresci** aleși 47—47½ cr., **betrani** 44—45½ cr., **maria țerănescă** 40—44 cr., **sărbesci** 40—44 cr., la chg. curat. Au sositu în Steinbruch în săptămâna trecută cu totul 7646 rimători.

Bursa de Budapesta.

Din 13 Ian. st. n. 1892.

Renta de aur ung. 4%	107.15
« « hârtie « 5%	102.20
Imprumutul căilor ferate ung.	118.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostū ung. (1-ma emisiune).	99.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostū ung. (2-a emisiune).	118.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostū ung. (3-a emisiune).	—.—
Bonuri rurale ung.	91.80
« « croato-slavone	—.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vinu	—.—
Obligațiunile desp. regaliloru	97.25
Imprumut cu premiu ung.	139.—
Losuri pentru regularea Tisei	132.—
Renta de hârtie austriacă	103.—
« « argintu austriacă	98.10
« « auru austriacă	110.75
Losurile austr. din 1860.	140.—
Acțiunile banței austro-ungare	1025.—
« « de creditu ung.	332.—
« « « austr.	293.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii «Albina»	101.—
Galbeni împărătesci	5.58
Napoleon-d'ori	9.33
Mărci 100 imp. germane	57.90
Londra 10 Livres șterlingi	118.—

Prețul mărfurilor.

Piața din Blaișu: Grău, hectlit. fl. 7.50 până —, — grău mestecat fl. 6.— până 6.50, **secară** fl. 5.— până 6.—, — **ovésu** fl. 2.50 până fl. —, **cucuruzu** fl. 3.75 până fl. 4.—, **alacū** fl. 2.— până fl. —, **cartofi** fl. 1.— până fl. —, — **sământ** de cânepă fl. — până fl. —, **fasolea** fl. 4.50 până fl. —, — **carnea de vită** chilo 40 cr. până —, **carnea de vițel** 40 până — cr., **carnea de porc** 40 până — cr., **carnea de berbec** 28 până — cr., — 10 ouă cu 20 până — cr.

Posta Redacțiunii: B. *Fărcșană* p. în *Heșdate* și *Gavriilă Popă* p. în *Feleacū*. Abonamentele DVostre prin suma trimisă în 10 a l. c., resp. în 7 a c. s'au achitatū numai până la finea anulu 1891. Ați greșitū deci scriindū pre couponulu asemnățiunii că Vă abonați cu suma aceea pre an. 1892.

Editoru și redactoru răspundătoru:

Dr. Vasiliu Hossu.

Fundată în an.
1800.

FRANCISCU WALSER

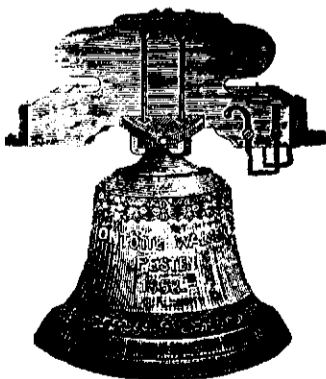
Liferantū de curte
alū Altezef Sale
imp. și reg. Archi-
ducele Josifu.

proprietariulu primei fabrici ungare de mașine și recuise de pompieri, turnătoriu de clopote și metalu

Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunei preanoraților domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

(4) 1—52

Preliminare de spese și Prețu-couranturi se trimitū la cerere gratuitū și franco.

Distinsū în anulū 1885 la esposițiunea regnicolară din Budapesta pentru lucru escelentū, progresū și capacitate de concuiriță cu diploma cea mare de onore.

în care se fabrică atātu grupuri cât și clopote singurate: cu scaune de fier patentate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabrica a liferatū dela intemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, într'atele și celū dela metropoliă din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblătoare scutite de mirosu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântani.

Cu deosebită stimă cutezū a încunoscință pre Veneratulū Clerū greco-catolicū, că precum și până acum iaū asupra-mi gâfrea de **iconostase, amvone, altare** și alte obiecte de ale instruirei interne a bisericelor, în ce privește lucrulu de măsariū și de sculptorū, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelorū obiecte în fața loculu, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescū cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigatū recunoscere deosebită, si tôte mă îndreptățescū la sperarea, că Veneratulū Clerū mă va împărtăși ocașional-minte de prețuita-ī încredere. Silința mea se va îndreptă totū-deauna într'acolo, că și de aci înainte se meritū renumele celū bunū, care mi-lam câștigatū până acum.

Prin tarifulū de zone dispărēndū departările, prin acēta capacitatea de concuiriță mi-sa măritū.

Rogându-mē pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carolū Müller,

auritorū și fabric. de recuis. biserice.

(5) 1—26